

BESZÁMOLÓ

a Magyar Tudományos Akadémia

Nők a Kutatói Életpályán Elnöki Bizottság 2024. évi tevékenységéről **az MTA 2025. évi rendes közgyűlésére**

A *Nők a Kutatói Életpályán Elnöki Bizottság* 2024-ban is a 2017-es megalakuláskor elfogadott, majd 2020-ban megerősített irányelvek szerint folytatta munkáját. Bizottságunk a következő tagokból áll: Acsády Judit szociológus; Ambrusné Kéri Katalin nevelés- és művelődéstörténész; Balázs Katalin anyagmérnök (a Nők a Tudományban Egyesület képviselőjében); Bollobás Enikő irodalomtörténész, amerikanista, az MTA levelező tagja, a Bizottság elnöke; Csákiné Michéli Erika agrármérnök, az MTA levelező tagja; Gábor Csilla irodalomtörténész, az MTA külső tagja (Kolozsvár); Horváth Kinga neveléstörténész (Pozsony); Kérchy Anna irodalomtörténész; Kiss Rita építőmérnök, biomechanikus, az MTA levelező tagja; Kurdi Mária irodalomtörténész, PTE; Kurutzné Kovács Márta építőmérnök, az MTA rendes tagja; Palasik Mária PhD, történész; Péley Bernadette pszichológus; Solymosi Katalin növénybiológus; Toldy Andrea vegyészmérnök (a Fiatal Kutatók Akadémiája képviselőjében); Varga Zsuzsanna történész.

2024-ban a következő területeken értünk el konkrét eredményeket.

Megjelent a magyar női tudósokat bemutató magyar nyelvű kötet

Hay Diana, Palasik Mária és Schadt Mária szerkesztők és több mint száz szerző munkájának eredményeképpen készült ez az a nagyszabású, több mint 70 íves kötet, a *Nők a tudomány fellegvárában – Kutatói életutak a Magyar Tudományos Akadémián 1951-2021*, mely 191 elhunyt női tudós pályaképét tartalmazza, vagyis az összes női kutatóét, akik a tudomány(ok) vagy az MTA doktorai voltak 1951 és 2021 között, illetve akik akadémikusok lettek. A pályaképeken túl a kötet áttekinti az MTA tudományos minősítésének történetét, az akadémiai tagválasztások rendjét, a nők helyzetét a felsőoktatásban, valamint helyüket a kutatói életpályán. A kötetet az MTÜ 2024-es rendezvényén mutattuk be.

Ifjúságmotivációs program, együttműködés a Nők a Tudományban Egyesülettel

Ifjúságmotivációs programunkat a *Nők a Tudományban Egyesület* bizottsági képviselőjeként – és a NATE keretén belül – Balázs Katalin végzi. A közoktatásban résztvevő diákok számára rendezett pályaaorientációs napok mellett ezernél is több középiskolást lányt sikerült személyesen elérni, akik azután részt vettek a Lányok Napja Fesztiválon, ahol találkozhattak sikeres női kutatókkal.

Fiatal női kutatók támogatása, együttműködés a *Fiatal Kutatók Akadémiájával*

A fiatal női kutatókat támogató programunkat a *Fiatal Kutatók Akadémiája* (FKA) bizottsági képviselőjeként – és az FKA keretén belül, illetve ahhoz kapcsolódóan – Toldy Andrea, FKA tag, valamint az FKA alumnusa, Solymosi Katalin végezték. Ennek eredményeként magyar fordításban megjelent a nemzetközi Mothers in Science mozgalom által kutatótámogatók számára készített cselekvési terv a tudományos pályán dolgozó édesanyák támogatási lehetőségeiről és jó gyakorlatairól. Az FKA kezdeményezésére, az MTA-val és MTMT-vel való együttműködés keretében 2024 nyarától, önbevallás alapján az MTMT oldalán feltüntethetővé vált a gyermeknevelési célú karriermegszakítás – ezzel is támogatva a női kutatók kutatás- és teljesítményértékelését. Szintén a beszámolási időszakban az FKA webináriumot rendezett „Nők a vezetésben” témakörben, a női kutatók tudománypolitikai és tudományos szerepvállalásáról, Solymosi Katalin részvételével.

MTÜ *Nők a tudományban* rendezvények

1.

A *Nők a Kutatói Életpályán Elnöki Bizottság* 2024. november 6-án mutatta be a *Nők a tudomány fellegvárában* című kötetet a tudományünnepi könyvbemutatók egyikeként.

2.

Bizottságunk – Acsády Judit szervezésében – november 7-én rendezte a „Nők a tudományban: Tudományos pálya és gyermekvállalás” című nagysikerű előadássorozatot, amelyen bizottságunk öt tagja vett részt.

Program:

Makay Zsuzsanna – Szabó Laura (KSH): A termékenység és az iskolai végzettség összefüggései Magyarországon a 2000-es években

Paksi Veronika – Tardos Katalin (HUN-REN TK): Esélyegyenlőségi tervek és a gyermekvállalás. Adatok az agrár- és élettudományok területéről

Kéri Katalin (Soproni Egyetem): Karrier és/vagy család? Tanult nők lehetőségei a 19-20. század fordulóján

Acsády Judit (HUN-REN Társadalomtudományi Kutatóközpont): A kutatói életpályákról szóló narratívák vizsgálata

Gábor Csilla (MTA külső tag, BBTE, BTK, Kolozsvár): Kutatónők helyzete Erdélyben

Solymosi Katalin (FKA): A Fiatal Kutatók Akadémiája 2018-as és 2021-es felméréseinek eredményei és a *Mother in Science* mozgalom bemutatása

A szekció és a kerekasztal moderátora Kurutzné Kovács Márta, az MTA rendes tagja volt.

A *Bizottság* híreit folyamatosan közzétesszük az MTA honlapján levő saját lapon (<https://mta.hu/nok-a-kutato-i-eletpalyan-elnoki-bizottsag>), ahol Solymosi Katalin tagunk szerkesztésében közlünk friss információkat aktuális programjainkról.

Budapest, 2025. január 29.

Bollobás Enikő s.k.
bizottsági elnök